



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 391/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Kubošom, Bernolákova 18, Trstená, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11 NcC 1/2018 z 13. februára 2018 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci

namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 NcC 1/2018 z 13. februára 2018 a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy proti žalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalovaný v 2. rade“ alebo spolu aj „žalovaní“) vedenú pod sp. zn. 8 C 28/2017.

2.1 Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 20. januára 2018 vzniesol v predmetnom konaní námietku zaujatosti proti sudkyňi [REDAKOVANÉ], ako aj ostatnými sudcom a zamestnancom okresného súdu a súčasne požiadal, aby bola predmetná vec prikázaná okresnému súdu mimo územného obvodu krajského súdu. Námietku proti sudkyňi [REDAKOVANÉ] odôvodnil tým, že pôvodný zákonný sudca, ktorému bola táto vec pridelená, [REDAKOVANÉ], bol nezákonne v rozpore s čl. 48 ústavy a ustanoveniami zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zmenený a vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie spomínanej sudkyne.

2.2 Námietkou zaujatosti sťažovateľa bola podľa neho spochybnená subjektívna neustrannosť uvedenej sudkyne ako vo vzťahu k predmetu konania, tak aj vo vzťahu k žalovaným a právnemu zástupcovi žalovaného v 2. rade. V odôvodnení svojej námietky zaujatosti poukázal na blízkosť bydliska sudkyne a právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, na konania vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 32/2011ds, 4 Csp 138/2017 medzi tými istými účastníkmi, v ktorých je zákonnou sudkyňou taktiež [REDAKOVANÉ], a napokon na viaceré pochybenia, ktorých sa táto sudkyňa mala dopustiť v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 32/2011. O námietke zaujatosti sťažovateľa v časti smerujúcej proti ďalším sudcom okresného súdu, ako aj jeho zamestnancom nebolo vôbec rozhodnuté.

2.3 Krajský súd napadnutým uznesením vo veci konajúcu zákonnú sudkyňu nevytlúčil z prejednávania a rozhodnutia predmetnej veci. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu podal dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 6 Cdo 162/2018 z 18. decembra 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) tak, že ho odmietol.

2.4 Podľa sťažovateľa bolo predmetné konanie poznačené nesprávnym procesným postupom krajského súdu, v rámci ktorého tento súd nezisťoval akékoľvek skutočnosti a nezabezpečoval akékoľvek podklady, ktorými by bol overil pravdivosť jeho námietok. Napadnuté uznesenie bolo navyše krajským súdom nedostatočne odôvodnené, pretože v ňom tento súd neuviedol, z akého dôvodu došlo k zmene zákonného sudcu v predmetnej veci, ako ani žiadne závery, ktoré by boli dostatočné na spochybnenie argumentácie sťažovateľa. Závery krajského súdu uvedené v napadnutom uznesení označil sťažovateľ ďalej za jednostranné, rozporné s kritériami formálnej i právnej logiky i s princípmi spravodlivosti, nespĺňajúce ani minimálne požiadavky na presvedčivé, spravodlivé a nearbitrárne rozhodnutie a porušujúce jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Na základe uvedeného sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti požiadal ústavný súd, aby svojím nálezom vyslovil, že jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením a jemu predchádzajúcim postupom porušené boli, zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

7. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 36 ods. 1 listiny).

Podľa čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

9. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Všeobecný súd musí vykladať a používať

ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu.

10. Zmyslom a účelom ústavného práva na súdnu ochranu je zaručiť, resp. umožniť každému reálny prístup k súdu, a to po splnení podmienok ustanovených zákonom (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). Článkom 46 ods. 1 ústavy sa teda zaručuje predovšetkým prístup k súdu, pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu (II. ÚS 71/97).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

11. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a jemu predchádzajúcim postupom, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku toho, že v predmetnom konaní nebola riadne preskúmaná ním podaná námietka zaujatosti.

12. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene.

13. Napadnuté uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 12. marca 2018 a o dovolaní podanom proti nemu bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu z 18. decembra 2018, ktoré bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa podľa zistenia ústavného súdu doručené 26. februára 2019. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 24. júna 2020, t. j. celkom zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty od doručenia

napadnutého uznesenia sťažovateľovi, tak i po uplynutí dvojmesačnej lehoty od doručenia uznesenia najvyššieho súdu.

14. Na základe uvedeného ústavný súd sťažovateľovu ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o návrhu sťažovateľa týkajúcom sa trov konania stratilo opodstatnenie, a preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu